

Zástřel mývala severního – *Procyon lotor* (Mammalia: Carnivora: Procyonidae) na Českobudějovicku

The northern raccoon – *Procyon lotor* (Mammalia: Carnivora: Procyonidae) shot in České Budějovice District, Czech Republic

Václav Mikeš⁽¹⁾

Abstract: Two northern raccoons – *Procyon lotor* were shot in Hluboká nad Vltavou cadastral community (49°02.5'N, 14°26.0'E) in South Bohemia on 5th October 2013. An adult female accompanied by a juvenile were encountered by a hunting dog in a hollow built under a large tree trunk. The surrounding area is characterized by deciduous woodland with plenty of old hollow trees, several fishponds, a hatchery and an extensive golf course.

Key words: new record, range extension, alien species, breeding.

Mýval severní – *Procyon lotor* (Linnaeus, 1758) je nepůvodním druhem šelmy palearktické oblasti, kam byl ze své domoviny na americkém kontinentu dovezen jako kožešinové zvíře. V Evropě je v současnosti mýval rozšířen zejména v Německu, Rakousku, Švýcarsku, severní Francii, státech Beneluxu, Bělorusku a v Předkavkazí (Stubbe 1999, Aristov & Baryšnikov 2001). V Česku se po přelomu tisíciletí výskyt mývala soustředí především na střední Moravu a do severozápadních Čech a je očekáváno jeho další šíření (Anděra & Červený 2009, Matějů et al. 2012). Z území Jihočeského kraje je prozatím známo sedm záznamů uvedené šelmy (cf. Anděra & Červený 2009).

Dne 5. října 2013 v ranních hodinách byli pod hrází rybníka Velký Zvolenov (mapovací čtverec 6952d, k. ú. Hluboká nad Vltavou, 375 m n. m.) uloveni dva jedinci mývala severního. Jednalo se o dospělou samici a tohoroční mládě, zástřel je doložen fotodokumentací. Lovecký pes objevil mývaly v doupěti zbudovaném pod kořeny vzrostlého topolu kanadského – *Populus canadensis* (obvod kmene v prsní výšce = 440 cm, obr. 1 v barevné příloze č. 16). Úkryt byl přístupný celkem třemi vsuky. Okolní biotop představuje nesnadno prostupný rozvolněný podmáčený listnatý les tvořený poléhavými vrbami – *Salix* sp., olšemi – *Alnus* sp., střemchami obecnými – *Prunus padus* a již zmíněnými topoly kanadskými. V podrostu je hojně zastoupen rákos obecný – *Phragmites australis* a kopřiva dvoudomá – *Urtica dioica*. V širším okolí lokality se nachází několik velkých rybníků, sádky a zejména pak golfové hřiště. Celé území je protkané systémem stok.

Zástřel dvou mývalů severních u Hluboké nad Vltavou v roce 2013 představuje vůbec první nález druhu v okrese České Budějovice (cf. Anděra & Červený 2009) a zároveň dokládá jeho další šíření a rozmnožování v jižních Čechách. Vzhledem k tomu, že je mýval občas chován v zajetí, je vhodné každý nový nález zhodnotit z hlediska možnosti úniku zvířat z chovu. Ve vzdálenosti asi 800 m od místa ulovení obou mývalů se nachází Zoo Ohrada, která v minulosti tyto šelmy chovala, nicméně žádný únik těchto zvířat do volnosti zde zaznamenán nebyl. Poslední dva mývali z ohradského chovu byli v roce 2005 předáni do deponace soukromému chovateli, kde v roce

1) Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, CZ – 370 51 České Budějovice,
e-mail: mikes@muzeumcb.cz

2010 uhynuli (vše I. Kubát in litt.). Skutečnosti, že se nejednalo o uprchlé (popřípadě záměrně vypuštěné) domácí mazlíčky či zvířata chovaná pro kožešinu, by snad mohlo nasvědčovat umístění doupěte na dosti nepřístupném místě.

Preferovaným biotopem mývalů v okolních státech se zdají být zejména území s listnatými či smíšenými lesními porosty s hojností doupných stromů (skýtajících dostatek úkrytových možností) a s přítomností vodních ploch či toků (Sackl 2001, Hertweck 2009, Lux & Schmidt 2009). Z tohoto hlediska se tedy celé širší okolí Hluboké nad Vltavou jeví jako pro mývaly velmi vhodné.

Linderoth (2005) uvádí, že mývalí samice se drží s tohoročními mláďaty pohromadě i na podzim a v zimě, přičemž se rodinky rozpadají teprve v období říje (přelom zima – jaro). Hlubocká samice měla na spodině těla v čase ulovení šest jasně zřetelných mléčných bradavek, což naznačuje, že na lokalitě mohla být přítomna ještě další mláďata. Vzhledem k tomu, že byl ale lovecký pes po souboji s mývalicí v noře zraněn tak, že musel být odvezen k veterinárnímu ošetření, nedošlo k okamžitému prohledání ani doupěte ani jeho blízkého okolí. Nezodpovězenou otázkou taktéž zřejmě zůstane, zda bylo doupě v kořenech topolu i místem vrhu mláďat. Obroušená kůra na kmenech topolu a ohlazené polštáře mechů na kmenech v okolí by nasvědčovaly spíše delší přítomnosti zvířat na lokalitě.

Poděkování

Děkuji J. Smetanovi a M. Čenkovovi za ochotnou spolupráci při zpětném dokumentování zástřelu mývalů, M. Lepšímu za poskytnutí botanické konzultace a I. Kubátovi za zaslání informací o chovu mývalů v Zoo Ohrada.

Literatura

- Anděra M. & Červený J. (2009): Velcí savci v České republice – rozšíření, historie a ochrana. 2. Šelmy (Carnivora). – Národní muzeum, Praha, 213 p.
- Aristov A. A. & Baryšnikov G. F. (2001): Mlekopitajščije fauny Rossii i sopredelnych territorij: Chiščnyje i lastonogije. – Rossijskaja akademija nauk, Sankt-Peterburg, 558 p.
- Hertweck K. (2009): Waschbär *Procyon lotor* (Linnaeus, 1758). – In: Hauer S., Ansorge H. & Zöphel U. (eds), Atlas der Säugetiere Sachsens, p. 281–283, Sächsischen Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie, Dresden.
- Linderoth P. (2005): Waschbär *Procyon lotor* (Linnaeus, 1758). – In: Braun M. & Dieterlen F. (eds), Die Säugetiere Baden-Württembergs, Band 2: 517–525, Eugen Ulmer, Stuttgart.
- Lux E. & Schmidt T. (2009): Waschbär *Procyon lotor*. – In: Görner M. (ed.), Atlas der Säugetiere Thüringens. Biologie – Lebensräume – Verbreitung – Gefährdung – Schutz, p. 200–203, Arbeitsgruppe Artenschutz Thüringen & Landesjagdverband Thüringen, Jena.
- Matějů J., Dvořák S., Tejrovský V., Bušek O., Ježek M. & Matějů Z. (2012): Current distribution of *Procyon lotor* in north-western Bohemia, Czech Republic (Carnivora: Procyonidae). – *Lynx* n. s. 43(1–2): 133–140.
- Sackl P. (2001): Waschbär *Procyon lotor* (Linnaeus, 1758). – In: Spitzenberger F. (ed.), Die Säugetierfauna Österreichs, p. 595–602, Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft, Graz.
- Stubbe M. (1999): *Procyon lotor* (Linnaeus, 1758). – In: Mitchell-Jones A. J., Amori G., Bogdanowicz W., Kryštufek B., Reijnders P. J. H., Spitzenberger F., Stubbe M., Thissen J. B. M., Vohralík V. & Zima J. (eds), The atlas of European mammals, p. 326–327, T & AD Poyser, London.

Došlo: 28. 2. 2014; Přijato: 22. 6. 2014

Obr. 1 – Část hejna potáplic severních (*Gavia arctica*) na rybníce Řežabinec (foto J. Šimek 24. 11. 2013).
Fig. 1 – Part of the flock of Black-throated Diver (*Gavia arctica*) on Řežabinec pond (photo by J. Šimek 24. 11. 2013).

Obr. 1 – Strom s doupětem mývalů severních (*Procyon lotor*) u Hluboké nad Vltavou. V levé části úpatí kmene je patrný jeden ze vsuků (foto V. Mikeš, únor 2014).
Fig. 1 – A tree with the northern raccoons' (*Procyon lotor*) hollow at Hluboká nad Vltavou. One of the entrances is visible on the left side of the trunk base (photo by V. Mikeš, February 2014).